

---

## Melding av foretakssammenslutning

---

**Grilstad Holding AS**

ervert av kontroll over

**Holmens AS**

---

1. juli 2021

OFFENTLIG VERSJON

## 1 KONTAKTINFORMASJON

### 1.1 Foretak som erverver kontroll

Navn: Grilstad Holding AS  
Org.nr.: 990 759 480  
Adresse: Postboks 6242 Torgarden, 7488 Trondheim

### 1.2 Representant

Navn: Wikborg Rein Advokatfirma AS  
Kontaktperson: Eivind Stage  
Adresse: Postboks 1233 Sentrum, 5811 Bergen  
Telefonnummer: +47 55 21 52 15  
E-post: est@wr.no

### 1.3 Andre involverte foretak

Navn: Holmens AS  
Org.nr.: 936 678 254  
Adresse: Slettestrandveien 15, 4032 Stavanger

## 2 BESKRIVELSE AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

Meldingen gjelder Grilstad Holding AS (heretter "**Grilstad**", eller "**Melder**") sitt erverv av kontroll over Holmens AS (heretter "**Holmens**") gjennom kjøp av 90 prosent av aksjene i selskapet. Aksjekjøpsavtalen ble inngått 9 juni 2021 og følger vedlagt som:

**Bilag 1:** Signert aksjekjøpsavtale datert 9. juni 2021

Gjennom kjøp av 90 prosent av aksjene i Holmens vil Grilstad ved gjennomføring av transaksjonen på varig grunnlag overta enekontroll over Holmens, jf. konkurranseloven § 17.

Gjennomføring av foretakssammenslutningen er betinget av godkjenning fra Konkurransetilsynet. Transaksjonen er ikke meldepliktig til andre konkurransemyndigheter.

Den strategiske og økonomiske begrunnelsen for transaksjonen er følgende:

I tråd med investeringen i Matpartner i 2020, ønsker Grilstad å utvide produktspekteret innen ferdigmat og måltidsløsninger ytterligere. Som en av Norges første produsenter/leverandører av ferdigmat, har Holmens over tjuefem års erfaring innen dette markedet. Grilstad har på sin side flere anerkjente merkevarer, tilgang på råvarer og et etablert markeds- og salgsapparat. Den planlagte transaksjonen vil dermed kunne styrke begge partenes posisjoner i flere salgskanaler. Særlig innen storhusholdning har Holmens en bred produktportefølje og en veletablert posisjon og vil dermed godt komplementere Grilstads eksisterende posisjon i denne salgskanalen.

### 3 DE INVOLVERTE FORETAKENE

#### 3.1 Grilstad Holding AS

Grilstad Holding AS, org.nr. 990 759 480, er et norsk holdingselskap. Konsernets operative virksomhet ligger i datterselskapene Stranda Spekemat AS, org.nr. 992 055 812 (100 % eierandel), Midt-Norge Slakteri AS, org.nr. 968 932 683 (90 % eierandel), Grilstad AS, org.nr. 937 070 632 (100 % eierandel), og Matpartner AS, org.nr. 982 818 370 (49 % eierandel, felles kontroll).

Grilstad Holding AS eies av Jenssen Holding AS, org.nr. 937 070 721, med 61,63 %, NCP II Invest, org.nr. 920 425 178, med 33,37%, samt Reinkind AS, org.nr. 992 160 152, med 5 %.

Grilstad driver med produksjon og leveranse av kjøttvarer til dagligvaremarkedet og til storkjøkken i hele Norge. Sortimentet består blant annet av spekepølser, spekemat, ferskt pålegg, bacon, pølser og dypfrysede hamburgere, tradisjonelle middagsretter, biffer og fileter, sousvide, deiger og farse, postei, kjøttsnacks mv. Grilstad-konsernet satser spesielt på spekevarer gjennom merkevarene Grilstad, Stranda og Tind.

Konsernet har aktivitet i hele verdikjeden, med slakting, nedskjæring og fordeling av kjøtt.

Hovedkontoret til Grilstad ligger i Ranheim i Trondheim kommune. Konsernet har fire egne produksjonsanlegg i Trondheim, Stranda, Brumunddal og Østersund i Sverige. Konsernet hadde om lag 400 ansatte ved utgangen av 2020.

Konsernet har egen råvaretilgang på ca 55 %, via direkte eierskap i Midt-Norge Slakteri AS (90 % eierandel) og FG Kjøttcenter AS (50 % eierandel), samt indirekte eierskap i NOR Meat AS (33,33 % via datterselskapet Grilstad AS).

Stranda Spekemat AS, org.nr. 992 055 812, driver produksjon av spekeskinker, spekepølser, fenalår og morrpølser på Stranda i Møre og Romsdal, under merkevarenavnene Stranda og Tind.

Grilstad AS, org.nr. 937 070 632, driver på sin side produksjon av spekevarer og kjøttprodukter gjennom merkevaren Grilstad og dagligvarekjedenes egne merker, med leveranser både til dagligvaremarkedet og til storkjøkken i hele Norge.

Midt-Norge Slakteri AS, org.nr. 968 932 683, forestår slakterivirksomhet, med 1 500 leverandører fra fylkene Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Hedmark, Oppland og Møre og Romsdal.

Matpartner AS, org.nr. 982 818 370, som Grilstad kontrollerer i fellesskap med Matpartner Invest AS, produserer og pakker industrialisert ferdigmat. Matpartner har sitt hovedkontor i Melhus kommune i Trøndelag, der selskapet også har sitt eget produksjonsanlegg. Matpartner leverer i dag sine produkter og tjenester til horeca-markedet, konseptkunder og dagligvarebransjen i Norge. Innen dagligvaremarkedet omfatter den industrialiserte ferdigmaten pastaretter, sauser, supper, ferske ferdige lunsj- og middagsretter, grøt, dipper og tilbehør. Innen horeca-markedet tilbyr Matpartner sauser, dressinger, majonessalater, gryte- og pastaretter, kraft og grunnsauser/baser.

Grilstad er medlem i følgende bransjeorganisasjoner: Dagligvareleverandørenes forening (DLF) og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF)

For ytterligere informasjon om Grilstad vises det til selskapets hjemmesider: <https://www.grilstad.no/>

Se også årsrapport for Grilstad Holding AS, som er vedlagt som:

## **Bilag 2: Årsrapport for Grilstad Holding AS for 2020**

### **3.2 Holmens AS**

Holmens AS, org.nr. 936 678 254, eies i dag av Holmens Preserving Co AS (85 %), Holmens AS (10 %), Kurt Hermod Løklingholm (3 %), og Einar Håland (2 %). Både Holmens AS og morselskapet Holmens Preserving Co AS er en del av Holmens-konsernet, hvor Holmens Holding AS, org.nr. 889 229 322 eier 100%. Videre består konsernet av Stavanger Brisling Packing Co AS, org.nr. 929 897 781, og Holmens Invest AS, org.nr. 994 003 240, samt dets datterselskap Eng Fugl AS, org.nr. 917 840 938.

En oversikt over samtlige heleide og deleide datterselskaper for Holmens-konsernet fremgår av årsrapporten for 2020, note 9. Årsrapporten er vedlagt som:

## **Bilag 3: Årsrapport for Holmens AS for 2020**

Holmens AS er en totalleverandør innen ferdigmat og kjøtt- og grønnsakprodukter med fokus på utvikling som er tilpasset storhusholdningsmarkedet og dagligvaremarkedet. Sortimentet består blant annet av småretter, supper, diverse ferdigmat, kaker, burgere, boller, farser, pålegg, stykningsdeler, pølser, bacon, og julemat.<sup>1</sup>

Hovedkontoret til Holmens er lokalisert i Stavanger, og selskapet sysselsatte om lag 55 årsverk i Norge ved utgangen av 2020. Holmens har sitt produksjonsanlegg i Stavanger.

For ytterligere informasjon om Holmens henvises det til selskapets hjemmesider:

<https://www.holmens.no/>.

Holmens er medlem av bransjeorganisasjonen NHO Mat & Drikke, og Norsk Kjøtthandel.

## **4 OMSETNING OG DRIFTSRESULTAT I NORGE**

Nedenfor følger en oversikt over partenes omsetning og driftsresultat i 2020:

**Tabell 1: Partenes omsetning og driftsresultat i 2020.**

| Involverte foretak  | Omsetning (000 NOK) | Driftsresultat (000 NOK) |
|---------------------|---------------------|--------------------------|
| Grilstad Holding AS | 1 772 198           | 85 412 <sup>2</sup>      |
| Holmens AS          | 130 249             | 2 407                    |

Omsetning og driftsresultat for 2020 er hentet fra konsernregnskapet til Grilstad og årsregnskapet til Målselskapet, se hhv. **Bilag 2** og **Bilag 3**.

<sup>1</sup> Holmens produksjon og leveranser av julemat består i hovedsak pinnekjøtt som i det vesentlige leveres til dagligvare.

<sup>2</sup> Driftsresultat omfatter også Grilstads virksomhet i Sverige, som står for ca. 2 % av omsetningen i konsernet.

## 5 RELEVANTE MARKEDER

### 5.1 Markeder med horisontal overlapp

#### 5.1.1 Relevante produktmarkeder

##### 5.1.1.1 Innledning

Partene i transaksjonen har overlappende virksomhet innen produksjon og distribusjon av ferdigmat og måltidsløsninger til dagligvarekjedene og til storhusholdning. Videre har partene overlappende virksomhet innen produksjon og distribusjon av stekte kjøttprodukter, pølser, bacon, pålegg, pinnekjøtt og stykningsdeler til storhusholdning.<sup>3</sup> Begge partene er aktive innen salg av såkalt EMV-produksjon for dagligvarekjeder.

Etter partenes syn er det grunn til å skille mellom salg til dagligvarekjeder og til storhusholdningsmarkedet, da kanalene fra produsentenes perspektiv ikke uten videre vil være substituerbare. Dette skyldes at ulike forpakninger, salgsstrategier, forskjellig kunnskap og grad av kontakt, samt pris og salgsmarginer vil gjøre det vanskelig for en produsent å skifte fra en salgskanal til en annen i løpet av relativt kort tid.<sup>4</sup> Da transaksjonen ikke vil begrense konkurransen uansett om det skilles mellom dagligvare og storhusholdning, er det uansett ikke nødvendig å ta endelig stilling til produktmarkedsavgrensningen på dette punktet.

Videre har Kommisjonen lagt til grunn at produktmarkedene kan segmenteres blant annet på grunnlag av, type rett (eksempelvis forrett, hovedrett, ferdigmat); lagringstemperatur (dvs. fersk, frossen og/eller kjølt)<sup>5</sup>; etter emballasjetype<sup>6</sup>; på grunnlag av generelle typer produktgrupper, slik som kjøttkaker, ferdigretter, grønnsaker, frukt og sauser. Kommisjonen har også skilt mellom forskjellige typer kjøtt (spesielt fjærkre, svinekjøtt og storfekjøtt)<sup>7</sup> og videre mellom forskjellige typer produkter (for eksempel spekeprodukter, bearbeidet kjøtt, hermetisk kjøtt, kokte pølser, patéer, osv.)<sup>8</sup>

##### 5.1.1.2 Markedet for ferdigmat/ferdigretter/måltidsløsninger i forbrukerforpakning til dagligvarekunder

Innen salg til dagligvarekjeder (-grossister) har partene som nevnt overlappende virksomhet innen produksjon av ferdigmat/ferdigretter og måltidsløsninger i forbrukerforpakning.<sup>9</sup> Produktene som inngår i kategorien '*ferdigretter i forbrukerforpakning*' er for eksempel diverse gryteretter, pastaretter, og skåletter, slik som også produseres av blant annet Fjordland. '*Måltidsløsninger i forbrukerforpakning*' omfatter baser, sauser og diverse tilbehør som kan innlemmes i lunsj- og middagsretter. Etter melderens oppfatning inngår både ferdigretter og måltidsløsninger i ett felles relevant produktmarked. Når en leverandør først har anlegg og kapasitet til å produsere/distribuere én type ferdigrett, er den i stand til også å produsere det meste av måltidsløsninger og andre typer ferdigretter, uavhengig av hvilke type kjøtt eller andre ingredienser inngår i ferdigretten/produktet.

<sup>3</sup> For ordens skyld opplyses at Holmens har en helt marginal omsetning av spekevarer til storhusholdningskunder. I 2020 utgjorde dette salget ca. [REDACTED]. I motsetning til Grilstad har ikke Holmens egen produksjon, men kjøper inn begrenset volum for å supplere leveransene til kunder som etterspør slike varer. Dette behandles ikke nærmere i meldingen.

<sup>4</sup> Se deriblant Kommisjonens uttalelser i COMP/M. 1221 – *Rewe/Meinl*, avsnitt 80.

<sup>5</sup> COMP/M.4216 – *CVC/Bocchi/De Weide Blik*; COMP/M.1740 – *Heinz/United Biscuits Frozen and Chilled Foods*.

<sup>6</sup> COMP/M.445 – *BSN/Euralim*

<sup>7</sup> COMP/M.2662 – *Danish Crown/Steff-Houlberg*

<sup>8</sup> COMP/M.3401 – *Danish Crown/Flagship Foods*

<sup>9</sup> Ved forbrukerforpakning menes det eksempelvis begere, skåler, bokser mm.

Dette illustreres av store aktører som Fjordland som produserer alt fra forskjellige typer grøt og desserter, til diverse pasta- og curry-retter. Det bemerkes også at markedet for ferdigretter er et relativt dynamisk marked hvor typen ferdigretter som produseres er i stadig utvikling. Det er etter melders vurdering dermed ikke hensiktsmessig å videre segmentere disse produkttypene.

Etter melders oppfatning kan det likevel være grunnlag for å skille mellom ferdigrettene og måltidsløsningene omtalt ovenfor og ferskere ferdigretter med kort holdbarhet, slik som sushi, wraps og salater. Ettersom ingen av partene har virksomhet innen denne typen rett, har disse segmentene blitt ekskludert fra det relevante markedet for denne meldings formål. Da transaksjonen ikke vil begrense konkurransen uansett om Konkurransetilsynet skulle si seg enig i avgrensningen mellom ferdigretter og ferske ferdigretter, er det uansett ikke nødvendig å ta endelig stilling til denne produktavgrensningen på dette punktet.

Basert på Konkurransetilsynets vedtak V2007-10 *Gro/Findus* følger det at både merkevarer og EMV inngår i det samme produktmarkedet, se vedtakets side 6. Merkevareleverandører som Fjordland og Toro kan uten nærmere investeringer også produsere EMV for dagligvarekjedene. Ettersom partene i det vesentlige kun produserer EMV<sup>10</sup> og ikke leverer merkevarer innen ferdigretter/måltidsløsninger til dagligvare, er det ikke nødvendig å ta endelig stilling til hvorvidt EMV-produsenter kan konkurrere effektivt innen merkevarer.

Holmens leverer også ferdigretter og måltidsløsninger som selges fra varm ferskvaredisk i større dagligvarebutikker. Det kan stilles spørsmål ved om produktmarkedet som definert ovenfor også omfatter slike produkter som leveres uten forbrukerforpakninger. Dette er ferdigretter og måltidsløsninger som leveres i større forpakninger tilsvarende som til storhusholdningskunder. Ettersom det kun er Holmens som leverer slike produkter, vil det etter melders oppfatning ikke ha vesentlig betydning for vurderingen av transaksjonens innvirkning på konkurransen om disse produktene anses for å inngå i det relevante markedet. Se nærmere omtale nedenfor i punkt 6.1.1.

#### 5.1.1.3 Markedet for ferdigmat/ferdigretter/måltidsløsninger til storhusholdningskunder

Innen storhusholdningsmarkedet har partene overlappende virksomhet innen produksjon av ferdigmat/ferdigretter/måltidsløsninger. Tilsvarende som for dagligvare inngår produkter som for eksempel diverse gryteretter og pastaretter, samt diverse tilbehør som kan innlemmes i lunsj- og middagsretter i markedet for ferdigmat og måltidsløsninger til storhusholdningskunder. Av samme grunner som nevnt ovenfor inngår både ferdigretter og måltidsløsninger etter melders oppfatning i ett felles relevant produktmarked. Når en leverandør først har anlegg og kapasitet til å produsere/distribuere én type ferdigrett, er den i stand til også å produsere det meste av måltidsløsninger og andre typer ferdigretter, uavhengig av hvilke typer kjøtt eller andre ingredienser inngår i ferdigretten/produktet.

På lik linje med markedet for ferdigretter til dagligvarekunder, er også markedet for ferdigmat til storhusholdning et nokså dynamisk marked hvor typen ferdigretter som produseres er i stadig utvikling, og sterkt preget av kundens preferanser. Det er etter melders vurdering dermed ikke hensiktsmessig å videre segmentere disse produkttypene.

---

<sup>10</sup> Av Matpartners omsetning innen ferdigretter og måltidsløsninger utgjorde salg under egen merkevare [REDACTED] i 2020.

#### 5.1.1.4 Salg av bearbeidede og ferske kjøttprodukter til storhusholdningskunder

Innen storhusholdningsmarkedet har partene overlappende virksomhet innen produksjon og salg av stekte kjøttprodukter, pølser, bacon, pålegg, pinnekjøtt og stykningsdeler. Etter melderens vurdering, og i tråd med Kommisjonens tidligere praksis, kan markedet for disse produktene avgrenses på grunnlag av om produktet er bearbeidet eller ikke.<sup>11</sup> Kommisjonen har tidligere definert '*bearbeidede kjøttprodukter*' som produkter basert på svinekjøtt, storfekjøtt eller fjærkre og som inneholder ingredienser som salt eller krydder, og som er rått, tørket, røkt eller kokt.<sup>12</sup> Kjøtt som ikke inneholder tilsatte ingredienser, og som ikke har gjennomgått videre bearbeiding inngår i et separat produktmarked for '*ferskt kjøtt*'.<sup>13</sup>

Når det gjelder spørsmålet om ulike produkter som kokte kjøttprodukter, spekeskinke, hermetisk kjøtt, pølser, posteier mv. utgjør separate produktmarkeder, har Kommisjonen latt konklusjonen stå åpen. Kommisjonen har imidlertid indikert at ulike bearbeidede kjøttprodukter kan inngå i samme marked, ettersom en produsent med produksjonsfasiliteter til å utføre en type bearbeiding av diverse kjøttprodukter, også vil være i stand til å utføre de fleste andre typer bearbeiding (dvs. tørking, røyking eller koking).<sup>14</sup> Dette gjelder etter partenes syn især ved salg til storhusholdning, hvor merkevare og forpakning er av mindre betydning for kunden. Leverandøren er derfor ikke avhengig av å bygge merkevare på snevre produktgrupper for å være i en posisjon for innsalg til storhusholdnings-grossistene.

Basert på dette legges det derfor til grunn at det er ikke grunnlag for å segmentere markedet for salg av bearbeide kjøttprodukter til storhusholdning ytterligere.

Partenes produksjon og salg av stykningsdeler, som blant annet biffer, fileter og produksjonskjøtt<sup>15</sup> inngår i markedet for salg av ferskt kjøtt til storhusholdningskunder, som i tråd med praksis behandles som et eget relevant marked. Som for bearbeidede kjøttprodukter, er det partenes vurdering at det ikke er grunnlag for å segmentere markedet ytterligere ettersom tilbudssidesubstitusjon medfører at partene og partene konkurrenter kan tilby hele spekteret av stykningsdeler.

#### 5.1.1.5 Salg av bearbeidede kjøttprodukter til dagligvarekunder

Partene har også en helt begrenset overlappende virksomhet innen produksjon og salg av pinnekjøtt til dagligvarekunder. Av samme grunner som for salg av bearbeidede kjøttprodukter til storhusholdningskunder, jf. over, inngår også andre typer bearbeidede kjøttprodukter i dette relevante markedet. Mens Grilstad primære produkter innen denne kategorien er dypfryste hamburgere og løvbiff, har Holmens kun pinnekjøtt som leveres til dagligvarekunder.

### 5.1.2 Geografisk avgrensning av produktmarkedene

Med bakgrunn i blant annet Konkurransetilsynets vedtak i *Gilde/Prior*<sup>16</sup> og *Nortura/Prima*<sup>17</sup>, legges det til grunn de fem produktmarkedene hvor partene har overlapp er av nasjonal utstrekning. Både

<sup>11</sup> COMP/M.1313 – *Danish Crown/Vestjyske Slagterier*, avsnitt 49; COMP/M.2662 – *Danish Crown/Steff-Houlberg*, avsnitt 53; COMP/M3401 – *Danish Crown/Flagship Foods*, avsnitt 8-9.

<sup>12</sup> COMP/M.1313 – *Danish Crown/Vestjyske Slagterier*; COMP/M.2662 – *Danish Crown/Steff-Houlberg*; COMP/M.3522 – *Danish Crown/HK/Sokolow*.

<sup>13</sup> COMP/M.7565 – *Danish Crown/Tican*, avsnitt 17.

<sup>14</sup> COMP/M.1313 – *Danish Crown/Vestjyske Slagterier*, avsnitt, 44.

<sup>15</sup> V2014-13 – *Nortura SA – Prima Slakt AS/NorPri AS/Jæren Eiendomsinvest AS*, avsnitt 95.

<sup>16</sup> V2006-223 *Gilde Norsk Kjøtt BA – Prior Norge BA*

<sup>17</sup> V2014-13 *Nortura SA – Prima Slakt AS/NorPri AS/ Jæren Eiendomsinvest AS*

partenes kunder innen dagligvarekanalen og storhusholdningskanaler gjør sine innkjøp på nasjonalt nivå. Videre har begge partene, samt partenes konkurrenter, en nasjonal tilstedeværelse.

I den grad konkurransen innen storhusholdningskanalen foregår på en regional arena, har partene sine naturlige nedslagsfelt i ulike regioner; Grilstads aktiviteter gjennom Matpartner i Trøndelag (Midt-Norge), til forskjell fra Holmens aktiviteter i Rogaland (Sørvest-Norge).

## 5.2 Markeder med potensiell vertikal overlapp

Partene har i begrenset utstrekning aktivitet i markeder som er vertikalt forbundet med hverandre. Av betydning i denne sammenheng er Grilstad – utover markedene som er gjennomgått ovenfor – aktiv i hele verdikjeden for kjøtt og driver slakteri. Grilstad er således aktiv i oppstrømsmarkedet i forhold til Holmens aktivitet innen produksjon og salg av ferske kjøttprodukter til storhusholdningskunder. Videre produserer Grilstad diverse bearbeidede kjøttprodukter, slik som pølser (oppstrømsmarkedet) som Holmens potensielt kan bruke som råvarer i enkelte av sine ferdigretter som selges til dagligvare- og horeca-markedet (nedstrømsmarkedene).

Grunnet partenes begrensede markedsposisjoner i de aktuelle oppstrøms- og nedstrømsmarkedene vil ikke transaksjonen medføre noen risiko for vertikale effekter, se også markedsandelene oppgitt nedenfor i kapittel 6. Partenes markedsandeler i de relevante oppstrøms- og nedstrømsmarkedene er dermed langt under 30 %:

- Grilstad sin estimerte markedsandel både i markedet for salg av helt slakt til skjærebedrifter og salg av stykket/skåret kjøtt til industrikunder er [REDACTED] mens Holmens estimerte markedsandel på markedet for salg av ferske kjøttprodukter til storhusholdningskunder [REDACTED]
- På markedet for salg av bearbeidet kjøtt til industrimarkedet er Grilstads andel [REDACTED] mens Holmens estimerte markedsandel på markedet for salg av ferdigmat innen henholdsvis dagligvare og storhusholdning [REDACTED] se nærmere beskrivelse nedenfor.

## 6 KONKURRANSEANALYSE

### 6.1 Markeder med horisontal overlapp – dagligvare

#### 6.1.1 Markedet for ferdigmat og måltidsløsninger i forbrukerforpakning til dagligvarekunder

Som redegjort for i kapittel 5.1.1.2 har partene overlappende virksomhet innen produksjon og distribusjon av ferdigmat og måltidsløsninger i forbrukerforpakning til dagligvarekunder. Basert på tall fra ACNielsens Dagligvarerapport for 2020 omsatte dagligvarekjedene for vel 3 milliarder kroner innen denne kategorien. Melder estimerer at markedet som definert ovenfor er på ca. 2,6 milliarder kroner, som er benyttet for å estimere partenes markedsandeler.<sup>18</sup>

Basert på ACNielsens rapport (salgsverdi fra butikk) omsatte Grilstads (dvs. Matpartners) produkter i 2020 for [REDACTED] kroner og Holmens for [REDACTED] kroner, som gir markedsandeler på

<sup>18</sup> Melder har inkludert kategoriene gryteretter, pastaretter, grøt, ferske supper, potetbasert tilbehør, mos og stapper, fiskegrateng, samt annet tilbehør og andre småretter, og ekskludert omeletter, pannekaker, fersk pizza, salater, sushi og ruller & wraps, som er produkttyper partene ikke produserer/leverer. Unntaket er at Holmens kjøper inn et svært begrenset volum omelett/pannekaker for å dekke etterspørsel hos kunder som også etterspør disse varene.

henholdsvis [REDACTED] og en samlet markedsandel på [REDACTED] i markedet for ferdigretter.<sup>19</sup> Til sammenligning har Fjordland, Matbørsen, Orkla (som eier Toro) som alle er veletablerte aktører i markedet for ferdigretter og måltidsløsninger, markedsandeler på henholdsvis 54, 12 og 6 prosent. Dette innebærer at Fjordland, som markedsleder innen ferdigretter, har en markedsandel som er mer enn [REDACTED] så høy som det Grilstad og Holmens vil ha til sammen.

Hva gjelder segmentet for ferdigretter og måltidsløsninger som selges fra varm ferskvaredisk har Holmens en omsetning på om lag [REDACTED] kroner. Melder har ikke tilgang på data for total omsetning av denne typen ferdigretter, men anslår at det ikke vil påvirke Holmens markedsandel nevneverdig dersom ferdigretter solgt uten forbrukerforpakninger hadde vært inkludert i det relevante markedet. Holmens leverer kun til Coop. Det faktum at Holmens er den eneste av partene som er aktiv innen dette segmentet viser uansett at partene i et slikt eventuelt videre marked ikke er hverandres nærmeste konkurrenter.<sup>20</sup>

Partenes begrensede markedsandeler, kombinert med at begge parter produkter innen markedet for ferdigretter så godt som utelukkende er EMV-produkter, gjør det klart at transaksjonen ikke vil begrense konkurransen i strid med konkurranseloven § 16 i markedet for ferdigmat og måltidsløsninger til dagligvarekunder. Dersom Rema 1000 eller Coop, som er partenes dagligvarekunder i dag, skulle være misfornøyd med prisen eller kvaliteten på partenes produkter, vil disse enkelt kunne bytte til en annen EMV-produsent. For øvrig vises det til at Kommisjonen, i sine retningslinjer for horisontale fusjoner avsnitt 18, peker på at det er lite sannsynlig at en transaksjon er problematisk ved markedsandeler under 25 prosent.<sup>21</sup>

**Tabell 2:** Grilstads viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for ferdigretter og måltidsløsninger til dagligvaremarkedet

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder     |
|--------------|--------------|------------|
| Fjordland AS | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |

<sup>19</sup> For ordens skyld gjøres oppmerksom på at partenes omsetning er noe lavere enn tallene som fremgår av ACNielsens rapport. Dette skyldes at partene leverer til dagligvaregrossistene, mens tallene hentet fra ACNielsen er salgsverdi i butikk, og omfatter kostnader og margin hos dagligvareaktørene.

<sup>20</sup> For ordens skyld nevnes at Grilstad gjennom Matpartner også leverte ferske sauser for [REDACTED] kroner til dagligvare. Slike produkter inngår ikke i ACNielsens data for ferdigretter og måltidsløsninger. Det antas at det ikke ville påvirke Grilstads markedsandel nevneverdig dersom også ferske sauser skulle tas med i det relevante markedet, gitt den lave omsetningen. Holmens har ingen slike produkter.

<sup>21</sup> [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0205\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0205(02)&from=EN)

**Tabell 3:** Holmens viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for ferdigretter og måltidsløsninger til dagligvaremarkedet

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder     |
|--------------|--------------|------------|
| Fjordland AS | ██████████   | ██████████ |
| ██████████   | ██████████   | ██████████ |
| ██████████   | ██████████   | ██████████ |
| ██████████   | ██████████   | -          |
| ██████████   | ██████████   | -          |

#### 6.1.2 Markedet for bearbeidede kjøttprodukter til dagligvare

Som redegjort for i kapittel 5.1.1.5 har partene, innen salg av bearbeidede kjøttprodukter dagligvarekanalen til dels overlappende virksomhet, kun innen produksjon og salg av pinnekjøtt.

Grilstad har ikke tilgang til tall fra ACNielsen som dekker markedet for salg av bearbeidede kjøttprodukter til dagligvare, men estimerer at det ble solgt pinnekjøtt fra produsentene til dagligvaregrossistene for minst 500 millioner kroner i 2020.<sup>22</sup>

Grilstad omsatte i 2020 pinnekjøtt for ██████████ kroner og Holmens for ██████████ kroner, som gir andeler på henholdsvis ██████████ og en samlet andel på ██████████ innen pinnekjøtt til dagligvare.<sup>23</sup> Basert på disse andelene alene, er det usannsynlig at transaksjonen vil begrense konkurransen i strid med konkurranseloven § 16.

**Tabell 4:** Grilstads viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for bearbeidede kjøttprodukter til dagligvarekunder

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder     |
|--------------|--------------|------------|
| ██████████   | ██████████   | ██████████ |
| ██████████   | ██████████   | ██████████ |
| ██████████   | ██████████   | ██████████ |
| ██████████   | ██████████   | ██████████ |
| ██████████   | ██████████   | ██████████ |

<sup>22</sup> Estimater er basert på opplysninger fra ACNielsen om at omsetningen siste år er på vel ██████████.

<sup>23</sup> For ordens skyld opplyses at Grilstads øvrige omsetning innen bearbeidede kjøttprodukter til dagligvare i 2020 utgjorde ██████████ kroner, som i all hovedsak besto i dypfrysede hamburgere og løvbiff, skåret kjøttpålegg, samt noe pizzatopping og bacon. Grilstad anslår at selskapets markedsandel innen bearbeidede kjøttprodukter til dagligvare uansett er begrenset.

**Tabell 5:** Holmens viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for bearbeidede kjøttprodukter til dagligvarekunder

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder     |
|--------------|--------------|------------|
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | -          |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | -          |

## 6.2 Markeder med horisontal overlapp – storhusholdning

### 6.2.1 Markedet for ferdigmat og måltidsløsninger til storhusholdning

Som redegjort for i kapittel 5.1.1.3 har partene, innen storhusholdning, til dels overlappende virksomhet innen produksjon av ferdigmat og måltidsløsninger. Basert på tall fra Flesland Markedsinformasjoner har melder estimert totalomsetning innen dette markedet med utgangspunkt i ferske/kjølte ferdigretter. Ifølge Flesland ble det omsatt for ca. 308 millioner kroner til storhusholdningskunder i 2017.<sup>24</sup> Av dette gjaldt 115,5 millioner kroner salater og påsmurt, som partene ikke produserer/leverer. Som et konservativt estimat anslår melder at omsetningen i markedet minst er på 192,5 millioner kroner.

Grilstad omsatte via Matpartner i 2020 for [REDACTED] kroner og Holmens for [REDACTED] kroner, som gir markedsandeler på henholdsvis [REDACTED] og en samlet markedsandel på ca. [REDACTED] i markedet for ferdigretter til storhusholdning. Basert på markedsandelene alene er det dermed klart at transaksjonen ikke vil begrense konkurransen i strid med konkurranseloven § 16 i markedet for ferdigmat og måltidsløsninger til storhusholdning.

**Tabell 6:** Grilstads viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for ferdigretter og måltidsløsninger til storhusholdning

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder     |
|--------------|--------------|------------|
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |
| [REDACTED]   | [REDACTED]   | [REDACTED] |

<sup>24</sup> Omfatter produkttypene kjøttretter, fiskeretter, kyllingretter, gryteretter, ferske supper, tilbehør og sous vide, samt salater og påsmurt.

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  |  |
|--|--|--|

**Tabell 7:** Holmens viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for ferdigretter og måltidsløsninger til storhusholdning

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder |
|--------------|--------------|--------|
|              |              |        |
|              |              |        |
|              |              |        |
|              |              |        |
|              |              |        |

#### 6.2.2 Markedet for bearbeidede kjøttprodukter til storhusholdning

Som redegjort for i kapittel 5.1.1.4 har partene, innen storhusholdningsmarkedet til dels overlappende virksomhet innen produksjon og distribusjon av et begrenset antall bearbeidede kjøttprodukter, nemlig spekevarer, stekte kjøttprodukter, pølser, bacon, og pålegg. Basert på Flesland omsettes det for ca. 1,46 milliarder millioner kroner av slike produkter til storhusholdningskunder.<sup>25</sup>

Grilstad omsatte i 2020 for [redacted] kroner og Holmens for [redacted] kroner, som gir markedsandeler på henholdsvis [redacted] og en samlet markedsandel på [redacted] i markedet for bearbeidede kjøttprodukter til storhusholdning.

Basert på markedsandeler alene, er det usannsynlig at transaksjonen vil begrense konkurransen i strid med konkurranseloven § 16. Dette, kombinert med at partene i storhusholdningsmarkedet hovedsakelig forholder seg til to fullsortimentsgrossister, ASKO og Servicegrossistene, medfører at partene klart nok ikke vil oppnå konkurranseskadelig markedsrett.

**Tabell 8:** Grilstads viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for bearbeidede kjøttprodukter til storhusholdning

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder |
|--------------|--------------|--------|
|              |              |        |
|              |              |        |

<sup>25</sup> Omfatter produkttypene stekte kjøttprodukter, pølser, saltet/røkt/marinert kjøtt (bacon) og kjøttpålegg. Melder har ekskludert rollburger og wraps som står for over 0,5 milliarder kroner.

|          |          |                  |
|----------|----------|------------------|
| ██████   | ██████   | ████████████████ |
| ██████   | ████████ | ████████         |
| ████████ | ████████ | ██████           |

**Tabell 9:** Holmens viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for bearbeidede kjøttprodukter til storhusholdning

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder           |
|--------------|--------------|------------------|
| ██████       | ██████       | ████████         |
| ██████       | ████████     | ████████         |
| ████████     | ██████       | ████████         |
| ██████       | ██████       | ██████           |
| ██████       | ██████       | ████████████████ |

### 6.2.3 Markedet for ferske kjøttprodukter til storhusholdning

Basert på tall fra Flesland-rapporten estimerer melder at totalmarkedet for salg av ferske kjøttprodukter til storhusholdning utgjør om lag 750 millioner kroner. Grilstad har med en omsetning på ███████ kroner en markedsandel på █████ Holmens er en liten aktør og omsatte i 2020 for █████ kroner, som svarer til en markedsandel på █████

Transaksjonen medfører således kun en marginal økning i Grilstads markedsandel, fra █████ Som for markedet for bearbeide kjøttprodukter, møter partene sterke kjøpere også i dette markedet. Det er dermed klart at transaksjonen ikke vil begrense konkurransen i strid med konkurranseloven § 16 i markedet for ferske kjøttprodukter til storhusholdningskunder.

**Tabell 10:** Grilstad viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for ferske kjøttprodukter til storhusholdning

| Konkurrenter     | Leverandører     | Kunder           |
|------------------|------------------|------------------|
| ██████           | ██████           | ██████           |
| ██████           | ██████           | ██████           |
| ████████████████ | ████████         | ████████████████ |
| ████████████████ | ████████████████ | ████████         |
| ████████         | ████████         | ██████           |

**Tabell 11:** Holmens viktigste konkurrenter, leverandører og kunder i markedet for ferske kjøttprodukter til storhusholdning

| Konkurrenter | Leverandører | Kunder       |
|--------------|--------------|--------------|
| ████         | ████         | ████████     |
| ████         | ████         | ████████     |
| ████████     | ████████     | ████████████ |
| ████         | ████         | ████████     |
| ████         | ████████     | ████         |

## 7      **EFFEKTIVITETSGEVINSTER**

Ettersom foretakssammenslutningen ikke vil kunne ha negative virkninger på konkurransen som effektivitetsgevinstene skal måles opp mot, gjøres det ikke nærmere rede for eventuelle effektivitetsgevinster.

## 8      **ÅRSRAPPORTER**

Årsregnskap for Grilstad og Holmens for 2020 følger vedlagt som **Bilag 2 og 3**, referert til ovenfor.

## 9      **FORETNINGSCHEMMELIGHETER**

Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter. Forslag til offentlig versjon av meldingen, samt en begrunnelse for forslaget, følger vedlagt som

**Bilag 4:** Begrunnelse for forslag til offentlig versjon

**Bilag 5:** Forslag til offentlig versjon av konkurransemeldingen

\*\*\*

Bergen, 1. juli 2021

**WIKBORG REIN ADVOKATFIRMA**

Eivind Stage